

Kotona asumisen tukeminen palveluketjutyöpaja 2/4

Taru Talvensuu & Mirka-Mari Moglia

Työpajan sisältö 13:00-15:00

- 13:00-13:20 1. Hankkeen & palveluketjujen esittely
2. Kotona asumista tukevat palvelut -palveluketjun mallintaminen
- 13:20-15:00 3. Työpajatyöskentely

1. Hankkeen ja palveluketjujen esittely

Hanke ja palveluketjutyöskentely

Kestävän kasvun Satakunta 2 -hanke ([Satainno](#)), työpaketti Palveluketjut. 10/2024-12/2025 mallinnetaan hankesuunnitelmassa määritellyt **palveluketjut**.

Projektipäällikkö Taru Talvensuu

Hankekoordinaattorit Pauliina Oksanen (nepsy-ketjut) & Heli Syrjäntikka (aikuisten miepä-ketjut)

Sosiaalityöntekijä-kehittäjä Niina Kuusinen (40%), sosiaalipalveluiden palvelukuvauksien yhtenäistäminen.

Palveluketjuja mallintamassa myös hanketyöntekijöitä muista työpaketeista.

Lisäksi tehdään Sata-alueelle **geneerinen ohje** palveluketjujen mallintamiseen jatkossa. Hanke päättyy 31.12.2025.

Hankkeessa mallinnettavat palveluketjut

Terveyssosiaalityön & LaNuPe-palveluiden ketju

Alle kouluikäisten lasten ADHD-ketju

Koululaisten ja opiskelijoiden ADHD-ketju

Alaikäisten päihdepalveluketju

Aikuisten nepsy-palveluketju

Aikuisten mielenterveyspalveluketju

Aikuisten päihdepalveluketju

Muistiasiakkaan palveluketju

Ikääntyneiden ketju = kotona asumista tukevat palvelut

Lisäksi kulttuurihyvinvointi ja sosiaalinen hyvinvointi osana palveluketjuja (Moodle-kurssi Hyvinvoinnin tukeminen) ja nuorten mielenterveyden tuki -kokonaisuuden päivittäminen

Palveluketju = 3-10 –sivuinen saavutettava tiedosto, jossa kuva, jonka sisältö on avattu tekstiin

Satakunnan
hyvinvointialue

1

Nuorten mielenterveyden tuen palveluketju

Hyvinvoinnin tukeminen

ruokavalio

uni

ihmissuhteet

harrastukset

soma

Tietoa mielenterveydestä

masennus

ahdistus

päihteet

kiusaaminen

Omahoito ja matalan kynnyksen palvelut

omahoito-ohjelmat

chatit

järjestöjen palvelut

Hyvinvointialueen palvelut

opiskeluhoito

kuraattoripalvelut

lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut

seksuaaliterveysneuvola

Digitaaliseen perhekeskukseen (digiperhekeskus.satakunnanhvynvointialue.fi) on koottu tietoa monesta nuorten mielenterveyteen liittyvästä asiasta ja sen tukemisesta sekä monipuolisesti linkkejä erilaisiin palveluihin.

1. Hyvinvoinnin tukeminen

Nuoren mieli ja keho -sivulle on koottu tietoa mm. terveellisestä ruokavaliosta, unesta, liikunnasta, digihyvinvoinnista ja somesta, ihmissuhteista, itsetunnosta ja seksuaalisuudesta. Seksuaalisuudesta on myös oma sivunsa [Seksuaalisuus](#).

Vinkkejä vapaa-aikaan ja harrastuksiin voi hakea esimerkiksi [Kuntien nuorisotoiminta](#) -sivulta, minne on koottu linkit kuntien nuorisotoimintaan tai [Kuntien liikuntapalvelut](#) -sivulta, mistä löytyvät linkit kuntien liikuntapalveluihin. Harrastuksia voi hakea myös

Satakunnan hyvinvointialue
Y-lomus 3221304-3

Satakunta 3
28500 PORI

www.sata.fi
kirjaamo@sata.fi

Satakunnan
hyvinvointialue

2

Hyvinvointimajan palvelutarjottimelta valitsemalla kunnan, kohderyhmäksi nuoret ja palveluteemaksi liikunta ja lähiluonto tai kulttuurihyvinvointi.

Perhekeskuksen etusivulla on linkki MLL:n Nuortennettiin, josta nuoret löytävät tietoa muun muassa ihmissuhteista, mielestä ja kehosta sekä digihyvinvoinnista.

2. Tietoa mielenterveydestä

Tukea ja jaksamista nuorille -sivuilla on nuorille suunnattuja videoita muun muassa ahdistuksesta, ADHD:stä, masennuksesta ja kiusaamisesta.

Nuoren mieli ja keho -sivulle on koottu tietoa päihteistä, ahdistuksesta ja masentuneisuudesta. Päihteiden käytöstä on myös erillinen [Päihteet](#) -sivu.

Kriisit nuorella -sivuilla tietoa muun muassa kiusaamisesta, väkivallasta ja ilmastoahdistuksesta.

Perhekeskuksen etusivulla on linkit Mielenterveystaloon ja Mieli ry:n sivuille.

3. Omahoito ja matalan kynnyksen palvelut

Nuoren mieli ja keho -sivulta löytyy paljon linkkejä nuorille tarkoitettuihin omahoitoihin ja chatteihin sekä muihin matalan kynnyksen palveluihin aiheittain jaoteltuina.

- Päihteet -osiossa on linkit Mielenterveystalon alkoholi- ja lääkityksen kokeneen nuoren omahoito-ohjelmaan ja A-klinikkasäätiön Nuortenlinnin päihteidenkäyttötösteihin.
- Some ja mielenterveys -osiossa on linkki esimerkiksi Sua varten somessa -palveluun, joka auttaa 8–21-vuotiaita, jotka kohtaavat seksuaalista ahdistelua, häirintää tai kiusaamista.
- Ahdistus ja pelot -osiossa on linkit muun muassa Mielenterveystalon ahdistuksen omahoito-ohjelmaan ja Mieli ry:n Tukea ja apua -sivulle.
- Paha olo ja masennus -osiossa on linkit myös MLL:n Nuortennettiin palveluihin ja 12–29-vuotiaille tarkoitettuun Sekasin-chattiin.
- Syömishäiriöt -osiossa on linkit muun muassa Mielenterveystalon syömishäiriömielen omahoito-ohjelmaan ja Syömishäiriöliitto SYLI ry:n sivuille.

Tukea ja jaksamista nuorille -sivuilla on omahoitoon sopivia videoita mielenterveyteen liittyvistä aiheista, sekä linkki anonyymiin hyvinvointialueen nuorten chatiin, johon pääsee täytettyään huoltestin.

Satakunnan hyvinvointialue
Y-lomus 3221304-3

Satakunta 3
28500 PORI

www.sata.fi
kirjaamo@sata.fi

Satakunnan
hyvinvointialue

3

4. Hyvinvointialueen palvelut

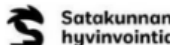
Opiskeluhoollon palveluihin kuuluvat kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto, kuraattoripalvelut ja psykologipalvelut. He auttavat oireiden ja tuen tarpeen selvittäessä sekä tarjoavat varhaista tukea ja lievien oireiden hoitoa. Nuori voi olla yhteydessä suoraan omaan työntekijäänsä.

Lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelut ovat osa perhekeskuksen palveluja. He tarjoavat hoitoa lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden hoitoon alle 23-vuotiaille lapsille ja nuorille (1.9. alkaen). Päihteiden käytön osalta tilanteen selvittelyä ja alkuvaiheen tukea tarjotaan alle 18-vuotiaille. Palveluihin hakeudutaan ensisijaisesti opiskeluhoollon palveluiden tai muun ammattilaisen ohjaamana, mutta ilman opiskelupaikkaa olevat nuoret voivat olla suoraan yhteydessä oman asuinalueensa palveluihin.

Ankkuri-toiminta toteuttaa moniammatillisesti varhaista puuttumista alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen sekä lähisuhte- ja perheväkivaltaan. Yhteistyötahot esimerkiksi kouluilla tai nuori itse voivat ottaa yhteyttä tiimiin halutessaan keskustella tilanteesta.

Seksuaaliterveysneuvola on tarkoitettu kaikille alle 25-vuotiaille. He tarjoavat palveluita esimerkiksi kuukautisiin liittyviin ongelmiin, seksitauteihin, ehkäisyyn, parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja sukupuolisuuteen liittyen. Nuori voi varata ajan digitaalisen ajanvarauksen kautta tai olla yhteydessä oman asuinalueensa työntekijään.

Tukea ja jaksamista nuorille -sivuilla linkki anonyymiin hyvinvointialueen nuorten chatiin, johon pääsee täytettyään huoltestin. Perhekeskussivujen alalaidassa on chat-nappula, josta aukeaa linkit kaikkiin hyvinvointialueen chatteihin.

Satakunnan
hyvinvointialue

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Suomen
kestävän kasvun
ohjelma

Satakunnan hyvinvointialue
Y-lomus 3221304-3

Satakunta 3
28500 PORI

www.sata.fi
kirjaamo@sata.fi

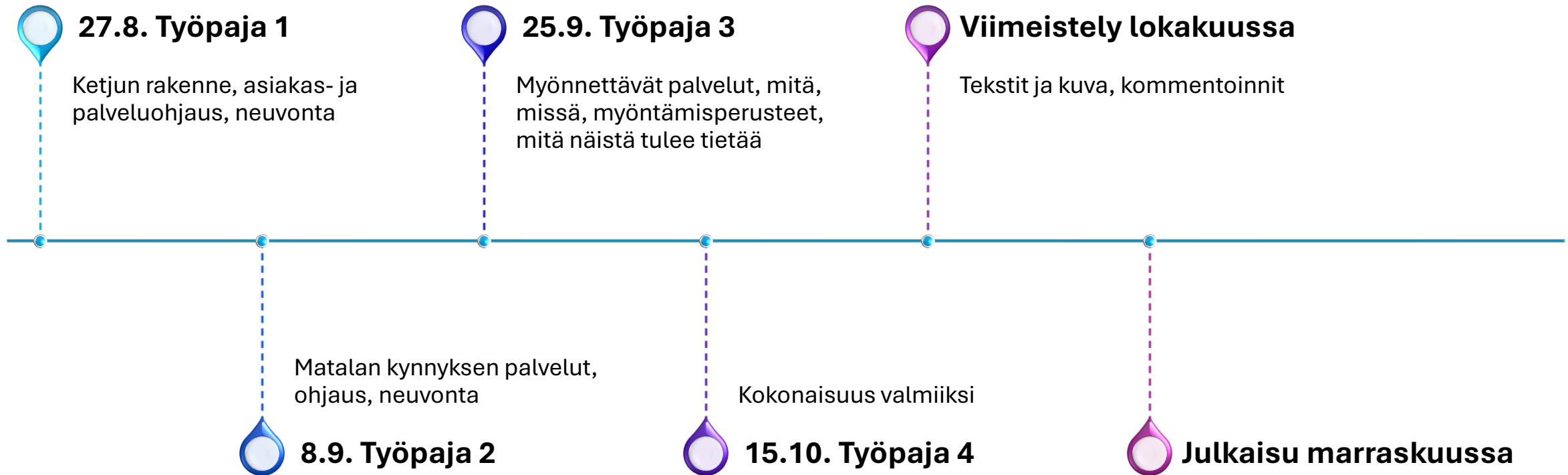
Palveluketjujen hyöty

- **Työkalu asiakastyössä** (työntekijöille & moniammatillisille-/ asiakasohjaustiimeille), esim. asiakkaiden sujuva siirtyminen palvelusta toiseen, ohjeet yhtenäiset ja helposti saatavilla, yhteistyö palveluiden välillä (mm. työnjako ja konsultoinnit määritelty selkeästi)
- **Työkalu palveluiden (tieto-)johtamisessa**, esim. koordinointi ja resurssien oikea kohdistaminen, toiminnan kehittäminen, palveluiden kriittisten kohtien esiin tuominen
- Voidaan käyttää myös **perehdyttämisessä** ja **palveluiden kehittämisessä**

2. Kotona asumista tukevat palvelut -palveluketjun mallintaminen

Aikataulu

Ydintiimi,
kaikki työpajat

Virpi Moisanen-Mustonen, esihenkilö, ikääntyneiden asiakasohjaus (etä)
Merja Heino, esihenkilö, ikääntyneiden palveluohjaus (etä)
Minna Kuusisto, palveluohjaaja, ikääntyneiden palveluohjaus (live)
Satu Soininen, palveluohjaaja, ikääntyneiden palveluohjaus (live)

Työpaja 2

Elina Heinilä, hyvinvointikoordinaattori, Eurajoki
Hanna Kruunari, projektisuunnittelija, Ikäkeskus (live)
Maili Vuoristo, geronomi, Ikäkeskus (live)
Hanna Leskinen, palveluohjaaja, ikääntyneiden asiakasohjaus (live)
Anette Nyman, fysioterapeutti, ikääntyneiden kuntoutus
Reetta Jussinoja, hankekoordinaattori, Rauman sote-keskus (etä)
Arja Nummelin, hyvinvointialueen vanhusneuvosto (live)

Työpaja 3

Vilja Annala, sosiaalityöntekijä, gerontologinen sosiaalityö
Tuija Sulin, esihenkilö, arvi Kyläsaari
Sara Sillanpää, koordinaattori, kuntouttava päivätoiminta
Heli Ruohola, esihenkilö, omaishoito
Anna Pajala, palveluohjaaja, omaishoito
Kirsi Sarin, palveluohjaaja, perhehoito
Mari Stengård, esihenkilö, kotihoito
Marjaana Alanen, sairaanhoitaja, kotihoito
Laura Viljanen, sairaanhoitaja, kotihoito

1

Ohjaus (ja tiedonhaku)

Omatoiminen tiedonhaku

Asiakasohjaus
ikäntyneiden palveluissa

Ohjaus muissa
palveluissa

2

Matalan kynnyksen palvelut (hyvinvointia edistävät palvelut)

Neuvonta

Elintaparyhmät

Omahoito

Kulttuurihyvinvointi

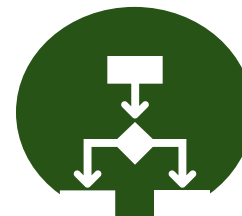
Sosiaalipalvelut

Terveyspalvelut

Sote-yhteiset

Muut kuin hva:n

3

Arviointi

Palveluohjaus

Työryhmät / tiimit

4

Kotona asumista tukevat palvelut

Kotihoito

Kuntouttava
päivätoiminta

Ger. sosiaalityö

Arvit jne....

Terveyspalvelut

Ikäntyneiden kotona
asumista tukevat
kuntoutuspalvelut

1

Ohjaus (ja tiedonhaku)

Omatoiminen tiedonhaku

Asiakasohjaus
ikäntyneiden palveluissa

Ohjaus muissa
palveluissa

2

Matalan kynnyksen palvelut (hyvinvointia edistävät palvelut)

Neuvonta

Elintaparyhmät

Omahoito

Kulttuurihyvinvointi

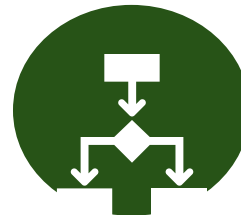
Sosiaalipalvelut

Terveyspalvelut

Sote-yhteiset

Muut kuin hva:n

3

Arviointi

Palveluohjaus

Työryhmät / tiimit

4

Kotona asumista tukevat palvelut

Kotihoito

Kuntouttava
päivätoiminta

Ger. sosiaalityö

Arvit jne....

Terveyspalvelut

Ikäntyneiden kotona
asumista tukevat
kuntoutuspalvelut

Kotona asumisen tukemisen palveluketju

- Tuloksena työntekijöille ja organisaatiolle kohdistettu
 - Kuvaus ohjauksesta/neuvonnasta/arvioinnista & näitä tekevistä tahoista
 - Mihin voi asiakas itse hakeutua ja miten, mihin tarvitaan työntekijän ohjaus, mitä muissa palveluissa työskentelevä voi tehdä
 - **Palveluvalikoima, kuvaus sisällöistä**
 - **Matalan kynnyksen palvelut ja paikat**
 - Palvelut joihin on myöntämisperusteet & mitä ne ovat

Työpajatyöskentely

* tavoite, tarvittavat sisällöt

Ikääntyneen ihmisen kotona asumisen tukeminen. Palveluketjukuvaus.

Itä-Uusimaa

Palvelut tai palveluntuottajat eri tasoilla

- Neuvonta ja ohjaus
- Muisti- ja ikäystävällinen ympäristö
- Palvelukorttelit ym. eri asumisratkaisut
- Kolmas sektori / yksityiset palvelut / vapaaehtoistyö
- Oma läheisverkosto
- Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut
- Ennaltaehkäisevät kotikäynnit
- Ennaltaehkäisevät miepäpalv.
- Muut peruspalvelut (tk, suun th)
- Muistipoliklinikka
- Arkea helpottavat palvelut (siivous yms.)

- Palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi
- Kotikuntoutus / avokuntoutus / apuvälinepalvelut
- Asunnon muutostyöt
- Kotipalvelun tukipalvelut
- Päivätoiminta
- Etä-/ virtuaalipalvelut, teknologian hyödyntäminen
- Tilapäinen kotihoito
- Palvelulinja/liikkumisen tuki
- Henkilökohtainen apu
- Omaishoitajat
- Kotisairaala

- Säännöllinen kotihoito
- Geriatriset palvelut
- Intervallihoito
- Omaishoidon tuki
- Vuodeosastojaksot
- Tavallinen palveluasuminen / välimuotoinen asuminen

Tehostettu palveluasuminen
Palliativinen hoito

JATKUVA YMPÄRIVUOROKAUTINEN TUKI

KOTONA VAHVASTI TUETTUNA, SÄÄNNÖLLISET PALVELUT

KOTONA KEVYESTI TUETTUNA

KOTONA ILMAN SÄÄNNÖLLISIÄ PALVELUITA

Ikääntyneen ihmisen kotona asumisen tukeminen. Palveluketjukuvaus.

Itä-Uusimaa

KESKEISET TOIMENPITEET PALVELUTARVE- TASOITTAIN

Tiedon tarjoaminen ennakoivasti / digitaaliset palvelut
Ammattitaitoinen neuvonta ja ohjaus sekä muun tuottajaverkoston (mm. 3. sektori) aktiivinen koordinointi (palveluvalikko)
Hyte-käynnit ja muut ennaltaehkäisevät toimet riittävän aikaisessa vaiheessa
Eläköityneiden terveys- / hyvinvointitarkastukset
Apuvälineet oikea-aikaisesti
Ajantasainen palvelutarpeen tunnistaminen
Ikäihmisten neuvolatoiminta tulevaisuudessa

Kampanjat ym. kodin/asumisen turvallisuuden lisäämiseksi (mm. kaatumisten ehkäisy, esteettömyys, huoli-ilmoituskäytäntö)
Muistitestiin pääsy helpoksi ja asian markkinointi
Kuntouttava työote läpi palveluiden
Aktiivinen kuntouttaminen, riittävät apuvälineet
Aktivoiminen sosiaaliseen toimintaan, ryhmä- ja kerhotoimintaan yms.
Ammattitaitoinen ja aktiivinen palveluohjaus / palvelutarpeen arviointi ja tarvittavat tukipalvelut helposti saataviksi
Etsivä vanhustyö / verkostotyö

Aktiivinen kuntouttaminen
Kotiin vietävän turva- ym. teknologian hyödyntäminen
Omaishoitajien tukeminen erilaisin keinoin
Nopea reagointi muutoksiin asiakkaan tilanteessa ja toimintakyvyssä
Etälääkärin konsultaatiot, nopeat lääkärin kotikäynnit mahdollistettava
Kotisairaala

Aktiviteetit/harrasteet
Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin tukeminen
Laadun ja vaikuttavuuden mittaaminen
Palvelutuotannon ohjaaminen esim. kilpailutuksen keinoin

JATKUVA YMPÄRIVUOROKAUTINEN TUKI

KOTONA VAHVASTI TUETTUNA, SÄÄNNÖLLISET PALVELUT

KOTONA KEVYESTI TUETTUNA

KOTONA ILMAN SÄÄNNÖLLISIÄ PALVELUITA

Työpaja 1. tiivistettynä

- Asukkaat voivat hakea tietoa hyvinvoinnin tukemiseksi esimerkiksi Hyvinvointimajakasta (<https://hyvinvointimajakka.satakunnanhyvinvointialue.fi/>)
- Asiakasohjaukseen voi ottaa yhteyttä:
 - Ikääntyneiden asiakasohjauspuhelin, Ikäihmisten chat, Sata-sovellus (anonyymi tai tunnistautuneena viesti, yhteydenottopyyntö)
- Ikäkeskus: Viikkarin Valkama, Kaunisjärven hyvinvointikeskus, Ikäkeskuksen pysäkki
- Asiakasohjauksessa mm. tehdään alkuarviointia, ohjataan muihin palveluihin, ohjataan palveluohjaukseen, jossa tehdään palvelutarpeen arviointia

2. Työpajatyöskentelyä

- Matalan kynnyksen palveluihin liittyviä kysymyksiä, joihin pohdimme yhdessä vastauksia
- Paikallaolijat kirjoittaa paperille, etänä olevat Padlettiin: [Kotona asumista tukevat palvelut, työpaja 1](#)
- Matalan kynnyksen palveluilla tarkoitamme palveluita, joihin ei ole pääsykriteerejä, jotka eivät ole maksullisia ja jotka voivat olla myös anonyymejä
- Hyvinvointia tukevat palvelut = terveyden, toimintakyvyn, hyvinvoinnin edistäminen

Kysymys 1.

- Mistä asukkaat hakevat/saavat hyvinvointi- ja terveysneuvontaa tai kotona asumiseen liittyvää **neuvontaa**?
- Ajanvaraus/neuvontanumero (sote-keskukset)
- Sata-sovellus
- Hva:n nettisivut
- Omahoitajat (niissä sote-keskuksissa missä tällä hetkellä saa soittaa)
- Ikääntyneiden asiakasohjauksen puhelin & chat
- Ikäkeskuksen pysäkki (joka kunnassa, etsivä työ, järjestöyhteistyö, vierailut ryhmissä kutsuttuina) & ikäkeskuksen geronomit + lähihoitaja
- Kuntien viestintäkanavat (nettisivut, lehdet, esitteet)
- Omaishoitajien terveystarkastukset
- Terveyspalvelut (esim. diabeteshoitajat)
- Yh-asunnot asumisneuvojat
- Asumisneuvonta Sari Marjamaa
- Netti
- Vanhustyön keskusliitto korjausneuvonta

Kysymys 2. & 3.

- Mitä matalan kynnyksen palveluita tai hyvinvointia tukevia palveluita **hyvinvointialue** tarjoaa? Miten näihin pääsee?
 - **HYTE-ryhmät yli 60-vuotiaille**, ”jotka eivät ole säännöllisen hoidon tai palvelun piirissä, mutta jonkinlaisia terveyshaasteita tai -huolia arjessa esiintyy” -> asiakas ottaa itse yhteyttä ohjaajiin, numerot nettisivuilla
 - Vapaaehtoisten pitämät **kerhot** Porissa ja Raumalla (Ikäkeskus) -> ei tarvitse ilmoittautua
 - Vapaaehtoisten ylläpitämä **soittorinki** -> jatkossa Sini funteeraamo? (numero tulossa)
 - **Kulttuuriresepti** -> saa esim. OLKA-pisteeltä, Ikäkeskuksesta tai mukana olevilta järjestöiltä, kuten Satakunnan omaishoitajat ry. (kulttuurikaveri tietyistä paikoista, ei enää ikäkeskusta)
 - **Chat-palvelut** (ikääntyneiden, miepä, jne)
- Mistä asukkaat hakevat / saavat tietoa näistä palveluista?
 - HYTE-ryhmistä saadaan tietoa: Järjestöt, kunnat, pysäkki kertoo, esitteet (apteekit, kirjastot, terveyspalvelut)
 - Kerhot: sata.fissä kalenteri
 - Järjestöt, ikäkeskuksen työntekijät, satakunta events

Kysymys 4.

- Mitä muita matalan kynnyksen palveluita tai hyvinvointia tukevia palveluita on kuin hyvinvointialueen palvelut?
 - Hyvis, mieli ry, muistiluotsi, avustajakeskus (vapaaehtoiset), muistikaveritoiminta, satakunnan omaishoitajat ry, eläkeläisjärjestöt (ystävätoiminta, digituki), spr, seurakunnat (ryhmiä, diakoniatyö), ruoka-apu.fi, kuntien toiminta (yhteisölliset ruokailut, liikuntatapahtumat, olohuoneet tms.,) commu- ja toivo-sovellukset (naapuriapu), potilasjärjestöt, kirjastot, olka
- Mistä asukkaat saavat tietoa näistä?
 - Onnitv, puskaradio, mediat, hyvinvointimajakka
- Mistä asiakas- ja palveluohjaukset saavat tiedot esim. järjestöjen, kuntien, seurakuntien palveluista? -> kuntien nettisivuilta, kuntien julkaisuista, järjestöiltä itseltään, työntekijöiltä, kunnilta

Kysymys 5.

- Mitä kehittämistarpeita matalan kynnyksen palveluihin tai niiden löytämiseen liittyen on?
 - Ikääntyneiden miepä-palvelujen selkeennyttäminen
 - Ajantasaiset tiedot nettisivuille (& ptv:oon)
 - Palveluiden ja yksiköiden tietojen selkeyttämistä nettisivuille (selkokielisyys, ylipäättään selkeys mitä on, missä, miten, kenelle, jne)
 - Vähemmistöjen huomioiminen (koskee kaikkia kohtia palveluketjussa)
 - Yhteydenotto (so- ja te-) ikääntyneille helpommaksi, esim.:
 - Yhteystietoja tulisi jakaa paperisena
 - Takaisinsoitto helpommaksi
 - Esimerkiksi Pohjanmaalla 'seniorilinja', jossa ei tarvi käyttää näppäinvalikkoa ([Seniorilinja on nyt avattu Vaasassa ja Laihialla - Pohjanmaan hyvinvointialue & Seniorilinja - Suomi.fi](#))